

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. sausio 12 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Arūno Dirvono, Veslavos Ruskan (kolegijos pirmininkė) ir Mildos Vainienės (pranešėja), teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo E. T. apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. rugsėjo 29 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo E. T. skundą atsakovui Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos dėl įsakymo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas E. T. kreipėsi į teismą, prašydamas: 1) panaikinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Departamentas) direktoriaus 2021 m. birželio 11 d. įsakymą Nr. TE-6-263 „Dėl vidaus tarnybos vyresniojo puskarininkio E. T. atleidimo iš vidaus tarnybos“ (toliau – ir Įsakymas); 2) grąžinti pareiškėją į tarnybą Departamento Šiaulių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Pakruojo priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos Budinčios pamainos skyrininko pareigose; 3) priteisti pareiškėjui iš atsakovo vidutinį darbo užmokestį už priverstines pravaikštas nuo atleidimo dienos iki grąžinimo į tarnybą dienos.

2. Pareiškėjas paaiškino, jog jis buvo atleistas iš tarnybos atsižvelgiant į tai, kad 2021 m. gegužės 26 d. teismo nutartimi jis buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės dėl padaryto eismo įvykio. Pareiškėjo nuomone, Įsakymas priimtas pažeidžiant jo konstitucinę teisę stoti į valstybinę tarnybą, įgytas subjektines teises, teisėtus lūkesčius, yra neproporcingas ir neatitinkantis konstitucinio teisinės valstybės principo. Pareiškėjui stojant į tarnybą vidaus reikalų sistemoje 2013 m. gegužės 16 d., nebuvo ribojimų dėl pareigūno statuso, susijusių su atleidimu nuo baudžiamosios atsakomybės. Po pareiškėjo priėmimo į vidaus tarnybą pakeistas (sugriežtintas) teisinis reguliavimas negali būti taikomas anksčiau susiklosčiusiems teisiniams santykiams. Pareiškėjas taip pat teigė, kad Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (toliau – ir Statutas) 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos buvo pritaikytos netinkamai, kadangi minėtoje teisės normoje nėra tiesioginės nuorodos į Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 39 straipsnį, taigi, minėtą Statuto normą taikantis subjektas turi ne tik atsižvelgti į formalų sprendimą užbaigti ikiteisminį tyrimą, bet ir įvertinti visas su nusikalstamos veikos padarymu susijusias aplinkybes. Be

to, Baudžiamajame kodekse nėra tiesiogiai detalizuota, ką apima terminas „praradusi pavojingumą“ nusikalstama veika, tai yra vertinamoji sąvoka, todėl Statuto 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto normą taikančio subjekto diskrecijai paliekama teisė nuspręsti dėl veikos pavojingumo. Statuto normas taikantis subjektas privalėjo išsiaiškinti visas susidariusiai situacijai įvertinti būtinas aplinkybes ir priimti sprendimą, pagrįstą individualiu faktinių aplinkybių ir teisinio reguliavimo įvertinimu, bet šiuo atveju tai iš esmės nebuvo padaryta. Pareiškėjas kėlė abejones ir dėl Statuto 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, nes, jo įsitikinimu, minėtoje įstatymo normoje nepagrįstai nediferencijuojamos nei nusikalstamos veikos, nei pareigūnai, reguliavimas neproporcingas, numatytas tik Statute (lygiateisiškumo principo ir kt. pažeidimas).

3. Atsakovas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos atsiliepime į skundą prašė atmesti pareiškėjo skundą.

4. Atsakovas tvirtino, kad Statuto 72 straipsnio 1 dalis, nustatanti atleidimo iš vidaus tarnybos pagrindus, suformuluota imperatyviai ir nustato pareigą pareigūną į pareigas vidaus tarnyboje priėmusiam asmeniui jį atleisti Statuto 72 straipsnio 1 dalies 1–19 punktuose nurodytais atvejais. Minėtais apribojimais iš esmės siekiama, kad vidaus tarnybos sistemoje nebūtų pareigūnų, kurie dėl tam tikrų aplinkybių Statuto prasme nelaikytini nepriekaištingos reputacijos asmenimis. Atsižvelgiant į teisingumo principą ir būtinybę užtikrinti, jog statutinėje įstaigoje eitų pareigas tik Statuto

9 straipsnio reikalavimus atitinkantys asmenys, pareiškėjo atleidimas iš tarnybos Statuto 72 straipsnio 1 dalies 10 punkte nustatytu pagrindu yra teisėtas, pagrįstas ir pateisinamas. Atsakovas pastebėjo, kad pareiškėjas neginčijo fakto, jog atleidimo iš vidaus tarnybos dieną (2021 m. birželio 11 d.) jis neatitiko Statuto 9 straipsnio 2 dalies reikalavimų, bei nenurodė apskundęs 2021 m. gegužės 26 d. teismo nutartį. Atsakovo nuomone, ginčui aktualus teisinis reguliavimas aiškintinas Statuto nuostatų, kuriomis reguliuojamos priėmimo į vidaus tarnybą ir atleidimo iš jos sąlygos, ir Baudžiamojo kodekso nuostatų, reglamentuojančių atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindus, bei Baudžiamojo proceso kodekso normų kontekste. Iš minėtų teisės normų nuostatų akivaizdu, kad Baudžiamojo kodekso nuostatas, reglamentuojančias asmens atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindus, taiko ikiteisminio tyrimo subjektai, todėl pareiškėjo teiginys, kad atsakovas nevertino visų nusikalstamos veikos padarymo aplinkybių ir dėl to netinkamai pritaikė Statuto nuostatas, yra teisiškai nepagrįstas, nes įstatymai nesuteikia atsakovui tokių įgaliojimų. Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtintos išimties (t. y. jeigu asmuo atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama veika prarado pavojingumą) formuluotė atitinka Baudžiamojo kodekso 36 straipsnį, todėl minėta išimtis galėtų būti taikoma tik tuo atveju, jei asmuo būtų atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal Baudžiamojo kodekso 36 straipsnį ir jei ikiteisminio tyrimo subjektas konstatuotų, kad asmens padaryta nusikalstama veika prarado pavojingumą. Nagrinėjamu atveju susiklostė kitokios aplinkybės. Atsakovas pareiškėjo prašymą kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą laikė nepagrįstu, pažymėjo, kad atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės atvejais yra konstatuojama, jog asmuo padarė nusikalstamą veiką, taigi, yra įrodyti visi padarytos nusikalstamos veikos požymiai.

II.

5. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. rugsėjo 29 d. sprendimu atmetė pareiškėjo E. T. skundą.

6. Teismas apžvelgė ginčui aktualias Statuto nuostatas ir padarė išvadą, kad asmuo, kuris buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama veika prarado pavojingumą) ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepaėjo 3 metai, negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu Statuto prasme. Asmens nepriekaištinga reputacija yra viena iš būtinų sąlygų vidaus tarnybos teisiniams santykiams prasidėti ir tęstis, o asmens neatitikimas šiam reikalavimui suponuoja vidaus tarnybos teisinių santykių pabaigą ir tuo atveju, jei jie buvo prasidėję. Statuto 72 straipsnio 1 dalis, nustatanti atleidimo iš vidaus tarnybos pagrindus, suformuluota imperatyviai ir nesuteikia

diskrecijos, o nustato pareigą pareigūną į pareigas vidaus tarnyboje priėmusiam asmeniui jį atleisti Statuto 72 straipsnio 1 dalies 1–19 punktuose nurodytais atvejais.

7. Teismas pažymėjo, kad byloje nėra ginčo, jog pareiškėjas vidaus reikalų sistemoje pradėjo dirbti nuo 2013 m. gegužės 16 d. Šiaulių apylinkės teismo Pakruojo rūmų ikiteisminio tyrimo teisėjo 2021 m. gegužės 26 d. nutartimi buvo patvirtintas Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūros prokuroro 2021 m. gegužės 25 d. nutarimas, kuriuo prokuroras nutarė nutraukti ikiteisminį tyrimą baudžiamojoje byloje Nr. 01-1-12886-21 ir pareiškėją, padariusį nusikalstamą veiką, numatytą Baudžiamojo kodekso 281 straipsnio 1 dalyje, atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės, nes jis susitaikė su nukentėjusiais. Šios faktinės aplinkybės pagrindu, vadovaudamasis Statuto 72 straipsnio 1 dalies 10 punktu, 9 straipsnio 2 dalies 2 punktu, Departamento direktorius Įsakymu atleido pareiškėją iš Šiaulių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Pakruojo priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos Budinčios pamainos skyrininko pareigų. Taigi, aplinkybė, susijusi su pareiškėjo praecyje padaryta baudžiamąja veika ir jo atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūros prokuroro 2021 m. gegužės 25 d. nutarimu, tapo pagrindu pareiškėjo atleidimui iš tarnybos. Taigi, pareiškėjas įstatymų nustatyta tvarka buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos (nuo Šiaulių apylinkės teismo Pasvalio rūmų ikiteisminio tyrimo teisėjo 2021 m. gegužės 26 d. nutarties įsiteisėjimo) nėra praėję 3 metai, todėl, atsižvelgiant į teisingumo principą ir būtinybę užtikrinti, jog statutinėje įstaigoje eitų pareigas tik Statuto 9 straipsnio reikalavimus atitinkantys asmenys, pareiškėjo atleidimas iš tarnybos Statuto 72 straipsnio 1 dalies 10 punkte nustatytu pagrindu pripažintinas teisėtu ir pagrįstu.

8. Teismas atmetė pareiškėjo argumentus, kad jam galėjo kilti teisėti lūkesčiai dirbti vidaus tarnyboje ir kad jis negalėjo būti atleistas kaip neatitinkantis nepriekaištingos reputacijos reikalavimo. Pareiškėjas atleidimo iš tarnybos dieną neatitiko imperatyvių Statuto 72 straipsnio 1 dalies 10 punkto, 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatų, todėl argumentai dėl teisėtų lūkesčių vertintini kaip subjektyvus susiklosčiusios situacijos vertinimas. Teismas nesutiko ir su pareiškėjo pozicija dėl atsakovo pareigos įvertinti visas su nusikalstamos veikos padarymu susijusias aplinkybes, įskaitant nusikalstamos veikos pavojingumo praradimą. Atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai asmuo ar nusikalstama veika prarado pavojingumą, reglamentuoja Baudžiamojo kodekso

36 straipsnis. Šioje teisės normoje nustatyta, kad padaręs nusikalstamą veiką asmuo atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu teismas pripažįsta, kad iki bylos nagrinėjimo teisme šis asmuo ar jo padaryta veika dėl aplinkybių pasikeitimo tapo nepavojingi. Iš šios nuostatos turinio matyti, kad išvadą, ar asmuo arba veika dėl pasikeitusių aplinkybių tapo nepavojingi, turi teisę padaryti teismas. Taigi, tam, kad Statutą taikantis subjektas galėtų taikyti Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtintą išimtį, ši išimtis (išvada dėl asmens ar veikos nepavojingumo) turėtų būti išnagrinėta ir konstatuota teismo. Nagrinėjamu atveju Departamento direktorius neturėjo teisės vertinti ir priimti išvadą dėl pareiškėjo ar jo padarytos nusikalstamos veikos pavojingumo.

9. Teismas, sprenddamas dėl pareiškėjo prašymo kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Statuto 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto (manytina, kad pareiškėjas turėjo omenyje 9 str. 2 d. 2 p.) atitikties Konstitucijai įvertinimo, apžvelgė Konstitucinio Teismo 2021 m. balandžio 14 d. nutarime pateiktus išaiškinimus dėl Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto dalies, kurioje nustatyta, kad nepriekaištingos reputacijos asmeniui nėra laikomas asmuo, kuris pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas. Akcentavo, jog nagrinėjamoje byloje taikoma teisės norma (Statuto 9 str. 2 d. 2 p.) nėra neterminuoto veikimo, todėl nesutiktina su pareiškėju, kad ši teisės nuostata iš esmės pažeidžia asmenų lygiateisiškumo principą, asmens konstitucinę teisę stoti į valstybinę tarnybą ir konstitucinį proporcingumo principą. Pareiškėjo kvestionuojamas teisinis reguliavimas teismui nekėlė abejonių, t. y. nelaikytinas neproporcingu ribojimu asmeniui, siekiančiam dirbti vidaus tarnyboje. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo prašymas kreiptis į Konstitucinį Teismą netenkintas.

10. Teismas padarė išvadą, kad Įsakymas yra tinkamai pagrįstas tiek objektyviomis aplinkybėmis, tiek aktualiomis teisės aktų normomis, todėl nėra pagrindo jo naikinti. Atitinkamai, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinius skundo reikalavimus dėl įpareigojimo grąžinti pareiškėją į tarnybą bei priteisti jam vidutinį darbo užmokestį už priverstines pravaikštas.

III.

11. Pareiškėjas E. T. apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. rugsėjo 29 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – tenkinti jo skundą, taip pat kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto reguliavimo, kuriuo nustatytas nediferencijuojantis ir neproporcingas ribojimas asmenims, atitikimo Konstitucijai, konstituciniam teisinės valstybės principui, konstituciniam asmenų lygiateisiškumo principui įvertinimo.

12. Pareiškėjas mano, kad teismas iš esmės nepasisakė arba pasisakė labai lakoniškai dėl jo skundo argumentų, todėl sprendimas nepakankamai motyvuotas. Pareiškėjas nesutinka su pirmosios instancijos teismo pozicija, kad būtent teismas, spręsdamas dėl atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės, vertina, ar veika prarado pavojingumą. Pareiškėjas nebuvo pripažintas kaltu teismo nuosprendžiu (Konstitucijos 31 str.), nors jam ir buvo pritaikyta baudžiamojo poveikio priemonė – sumokėti įmoką į Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą. Pareiškėjas pakartoja, kad Statuto 9 straipsnio 1 dalies 2 punkte nėra tiesioginės nuorodos į Baudžiamojo kodekso 39 straipsnį, taigi, minėtą Statuto nuostatą taikantis subjektas turi ne tik atsižvelgti į formalų sprendimą užbaigti ikiteisminį tyrimą, bet ir įvertinti visas su nusikalstamos veikos padarymu susijusias aplinkybes; terminas „praradusi pavojingumą“ nusikalstama veika yra vertinamoji sąvoka, todėl įvertinti atitinkamą veiką palikta Statuto 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas taikančiam subjektui. Pareiškėjas taip pat pakartoja savo argumentus apie tai, kad Statuto 9 straipsnio 1 dalies (2 dalies) 2 punkto nuostatos prieštarauja Konstitucijai, mano, kad teismas iš esmės neišnagrinėjo jo argumentų dėl lygiateisiškumo pažeidimo. Pareiškėjas pabrėžia, kad, pagal jo turimą įgaliojimų apimtį, pobūdį, jam suteikti įgaliojimai daug siauresni nei, pavyzdžiui, teisėjų ar prokurorų, Specialiosios tyrimų tarnybos pareigūnų, tačiau, nepaisant to, jam Statute keliami žymiai aukštesni reikalavimai.

13. Atsakovas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos atsiliepime į apeliacinį skundą prašo atmesti pareiškėjo apeliacinį skundą.

14. Atsakovas sutinka su teismo atliktu bylos aplinkybių vertinimu, mano, kad teismas tinkamai įvykdė savo pareigą pagrįsti priimtą sprendimą. Atsakovas nepritaria pareiškėjo prašymui kreiptis į Konstitucinį Teismą, pažymi, kad pareiškėjas šį prašymą grindė tik pakartodamas anksčiau išdėstytus savo argumentus.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

15. Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl Įsakymo teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat įpareigojimo grąžinti pareiškėją į eitas pareigas bei užmokesčio už priverstines pravaikštas laiką priteisimo.

16. Ginčijamu Įsakymu pareiškėjas buvo atleistas iš vidaus tarnybos, vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto (2018 m. birželio 29 d. įstatymo Nr. XIII-1381 redakcija) 72 straipsnio 1 dalies 10 punktu ir 9 straipsnio 2 dalies 2 punktu, atsižvelgiant į tai, kad Šiaulių apylinkės teismas 2021 m. gegužės 26 d. nutartimi, be kita ko, patvirtino Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūros prokuroro 2021 m. gegužės 25 d. nutarimą, kuriuo pareiškėjas atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės dėl nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos

baudžiamojo kodekso 281 straipsnio 1 dalyje, kaltininkui susitaikius su nukentėjusiais, bei nutrauktas ikiteisminis tyrimas, taip pat skyrė pareiškėjui baudžiamojo poveikio priemonę – sumokėti 10 MGL (500 Eur) dydžio įmoką į Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą.

17. Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų atleidimo iš vidaus tarnybos pagrindai išdėstyti Statuto 72 straipsnio 1 dalyje, tarp jų – kai atsiranda arba paaiškėja (jei nebuvo žinomos pareigūno priėmimo į vidaus tarnybą metu) šio statuto 16 straipsnyje nurodytos aplinkybės (10 p.). Statuto 16 straipsnio 1 dalyje 1 punkte nurodyta, kad į vidaus tarnybą negali būti priimtas asmuo, kuris neatitinka šiame statute nustatytų nepriekaištingos reputacijos reikalavimų. Statuto 9 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad pretenduojantys į vidaus tarnybą asmenys ir pareigūnai turi būti nepriekaištingos reputacijos. Šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje išvardyti atvejai, kai asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, tarp jų – jeigu jis įstatymų nustatyta tvarka buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama veika prarado pavojingumą) ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraejo 3 metai (2 p.).

18. Šioje byloje ginčas kilo dėl nustatytų faktinių aplinkybių teisinio vertinimo. Pareiškėjas kelia klausimą dėl Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto (vertintina, kad jo procesiniuose dokumentuose padarytas rašymo apsirikimas ir nurodyta 9 str. 1 d. 2 p., vietoj 9 str. 2 d. 2 p.) nuostatų aiškinimo ir taikymo, taip pat jų atitikties Konstitucijai. Atitinkamai, pareiškėjas prašo kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto reguliavimo, kuriuo, jo nuomone, nustatytas nediferencijuotas ir neproporcingas ribojimas, atitikimo Konstitucijai, konstituciniam teisinės valstybės principui, konstituciniam asmenų lygiateisiškumo principui įvertinimo.

19. Kreipimasi į Konstitucinį Teismą reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatyta, jog, jeigu yra pagrindas manyti, kad įstatymas ar kitas teisės aktas, kuris turėtų būti taikomas konkrečioje byloje, prieštarauja Konstitucijai, teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir, atsižvelgdamas į Konstitucinio Teismo kompetenciją, kreipiasi į jį su prašymu spręsti, ar tas įstatymas ar kitas teisės aktas atitinka Konstituciją. Vadinas, pareiga kreiptis į Konstitucinį Teismą atsiranda tik tuo atveju, jei teismas bylos nagrinėjimo metu suabejoja byloje taikytino įstatymo ar kito teisės akto atitiktimi Konstitucijai. Ši teismo teisė nėra siejama su atitinkamais proceso dalyvių prašymais ar reikalavimais, o palikta paties teismo nuožiūrai (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. liepos 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-548-858/2015, 2016 m. lapkričio 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-3833-520/2016).

Dėl ankstesnės Konstitucinio Teismo pozicijos

20. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į Konstitucinio Teismo išaiškinimus, kad konstitucinis teisinės valstybės principas – universalus principas, kuriuo yra grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir pati Konstitucija. Konstitucinis teisinės valstybės principas – itin talpus, jis apima daug įvairių tarpusavyje susijusių imperatyvų (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 29 d., 2017 m. birželio 26 d., 2020 m. rugsėjo 11 d. nutarimus); šis principas, be kita ko, suponuoja, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės (žr., pvz., 2000 m. vasario 23 d., 2013 m. gegužės 16 d., 2020 m. rugsėjo 11 d. nutarimus). Vienas iš konstitucinio teisinės valstybės principo elementų yra proporcingumo principas, pagal kurį teisės aktais nustatytos ir taikomos priemonės turi būti proporcingos siekiamam tikslui, o asmens teisės negali būti ribojamos labiau, negu būtina teisėtam ir visuotinai reikšmingam, konstituciškai pagrįstam tikslui pasiekti (žr., pvz., 2013 m. liepos 1 d., 2019 m. lapkričio 8 d., 2021 m. vasario 12 d. nutarimus). Neatskiriamas konstitucinio teisinės valstybės principo turinio elementas yra ir konstitucinis teisingumo principas (žr., pvz., 2010 m. gruodžio 22 d., 2011 m. lapkričio 17 d., 2019 m. birželio 7 d., 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimus); teisingumas gali būti įgyvendintas užtikrinant tam tikrą interesų pusiausvyrą, išvengiant atsitiktinumų ir savivalės, socialinio gyvenimo nestabilumo, interesų priešpriešos (žr., pvz., 2008 m. gruodžio 24 d., 2015 m.

gegužės 14 d., 2019 m. rugsėjo 19 d. nutarimus); viešasis interesas, kaip bendras valstybės, visos visuomenės ar visuomenės dalies interesas, turi būti derinamas su individo autonominiais interesais, šioje srityje būtina užtikrinti teisingą pusiausvyrą (žr., pvz., 2006 m. rugsėjo 21 d., 2015 m. balandžio 3 d., 2018 m. gegužės 4 d. nutarimus).

21. Konstitucinis teisinės valstybės principas neatsiejamas nuo Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto asmenų lygiateisiškumo principo. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai (žr., pvz., 2013 m. vasario 22 d., 2017 m. sausio 25 d., 2021 m. vasario 12 d. nutarimus); diferencijuotas teisinis reguliavimas, taikomas tam tikroms vienodais požymiais pasižyminčioms asmenų grupėms, jeigu juo siekiama pozityvių, visuomeniškai reikšmingų tikslų arba jeigu tam tikrų ribojimų ar sąlygų nustatymas yra susijęs su reguliuojamų visuomeninių santykių ypatumais, savaime nelaikytinas diskriminaciniu; vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas teisinis reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes (žr., pvz., 2020 m. liepos 8 d., 2021 m. vasario 12 d. nutarimus).

22. Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus teisėkūros subjektams, *inter alia* tai, kad įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2020 m. rugsėjo 2 d. nutarimus); teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2013 m. vasario 15 d., 2020 m. rugpjūčio 28 d. nutarimus). Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas lemia pareigą įstatymų leidėjui nustatyti vienodą (nediferencijuotą) teisinį reguliavimą tam tikrų asmenų kategorijų, esančių vienodoje padėtyje, atžvilgiu, kai tarp tų asmenų kategorijų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas jų traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (žr., pvz., 2013 m. vasario 22 d., 2015 m. vasario 6 d., 2019 m. rugsėjo 19 d. nutarimus).

23. Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta žmogaus teisė laisvai pasirinkti darbą gali būti ribojama, jeigu laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; apribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves bei Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; apribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (žr., pvz., 2009 m. gruodžio 11 d., 2016 m. vasario 17 d., 2021 m. vasario 12 d. nutarimus). Atsižvelgiant į Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalį, įstatymų leidėjas turi įgaliojimus, atsižvelgdamas į darbo pobūdį, nustatyti teisės laisvai pasirinkti darbą įgyvendinimo sąlygas; tai darydamas jis turi paisyti Konstitucijos (žr., pvz., 2002 m. lapkričio 25 d., 2011 m. liepos 7 d., 2016 m. kovo 15 d., 2019 m. birželio 25 d. nutarimus). Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta žmogaus teisė laisvai pasirinkti darbą neturi būti aiškinama tik lingvistiškai ir neturi būti suprantama tik kaip teisė pasirinkti darbą, ji sietina ir su santykiais, susiklostančiais asmeniui jau pasirinkus darbą ir jį atliekant (žr., pvz., 2016 m. vasario 17 d., 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimus). Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostata „piliečiai turi teisę <...> lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“ yra susijusi su 48 straipsnio 1 dalies nuostata „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“ kaip *lex specialis* (specialioji teisės norma) su *lex generalis* (bendrąja teisės norma); piliečio konstitucinė teisė lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą yra kiekvieno asmens konstitucinės teisės pasirinkti darbą atmaina (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2019 m. birželio 25 d. nutarimus); visi nustatyti specialieji stojimo į valstybės tarnybą reikalavimai turi būti konstituciškai pateisinami, priešingu atveju bus pažeista ir piliečio konstitucinė teisė lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą, ir žmogaus konstitucinė teisė laisvai pasirinkti darbą (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2008 m. sausio 22 d., 2011 m. liepos 7 d. nutarimus).

24. Aiškindamas Konstituciją, *inter alia* (be kita ko, įskaitant) jos 33 straipsnio 1 dalies nuostatą, kad piliečiai turi teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad:

24.1. valstybės tarnyba yra valstybės tarnautojų profesinė veikla, susijusi su viešojo intereso garantavimu (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2015 m. lapkričio 4 d., 2021 m. balandžio 14 d. nutarimus); valstybės tarnybos santykiai apima ne tik santykius, susijusius su piliečio teisės lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą įgyvendinimu, bet ir santykius, susiklostančius piliečiui įstojus į valstybės tarnybą ir einant pareigas valstybės tarnyboje (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2012 m. vasario 27 d., 2021 m. balandžio 14 d. nutarimus); konstituciniai reikalavimai valstybės tarnybai kaip sistemai suponuoja ir tam tikrus konstituciškai pagrįstus reikalavimus asmenims, kurie siekia įgyvendinti savo konstitucinę teisę lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą arba jau yra tapę valstybės tarnautojais (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2021 m. balandžio 14 d. nutarimus);

24.2. konstitucinė valstybės tarnybos paskirtis, ypatingi uždaviniai, keliami valstybės tarnybai, lemia tai, kad piliečiui, stojančiam į valstybės tarnybą, gali ir turi būti keliami tam tikri bendrieji reikalavimai – stojimo į valstybės tarnybą bendrosios sąlygos, kurių neatitinkantis asmuo negalės tapti valstybės tarnautoju (be kita ko, gali būti nustatyti bendrieji reikalavimai, susiję su stojančiojo asmeninėmis savybėmis, reputacija, išsilavinimu) (žr., pvz., 2008 m. sausio 22 d., 2011 m. liepos 7 d., 2019 m. birželio 25 d. nutarimus); minėti reikalavimai turi būti aiškūs ir bendri visiems, kurie siekia atitinkamų pareigų valstybės tarnyboje, stojančiajam į valstybės tarnybą jie turi būti nustatyti įstatymu ir žinomi iš anksto (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2008 m. sausio 22 d., 2021 m. balandžio 14 d. nutarimus);

24.3. pagal Konstituciją valstybės tarnyba – tai tarnyba Lietuvos valstybei ir pilietinei Tautai, todėl valstybės tarnyba turi būti lojali Lietuvos valstybei ir jos konstitucinei santvarkai; valstybės institucijose turi dirbti tik lojalūs tai valstybei asmenys, kurių ištikimybė jai ir patikimumas nekelia jokių abejonių (žr., pvz., 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2011 m. liepos 7 d., 2019 m. balandžio 18 d. nutarimus); įstatymų leidėjas ne tik gali, bet ir privalo nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris leistų patikrinti siekiančių eiti pareigas valstybės tarnyboje asmenų patikimumą – lojalumą Lietuvos valstybei, reputaciją ir kt. (žr., pvz., 2011 m. liepos 7 d., 2021 m. balandžio 14 d. nutarimus); pretendentų į pareigas valstybės tarnyboje patikimumas turi būti tikrinamas dar prieš jiems pradėdant eiti pareigas; kai valstybės tarnautojai eina pareigas, jų patikimumas taip pat gali būti tikrinamas, jeigu dėl jo kyla pagrįstų abejonių (žr., pvz., 2007 m. rugpjūčio 13 d. nutarimą);

24.4. pagal Konstituciją, *inter alia* jos 33 straipsnio 1 dalį, 48 straipsnio 1 dalį, įstatymų leidėjas, reguliuodamas valstybės tarnybos santykius ir siekdamas konstituciškai pagrįsto tikslo užtikrinti einančių pareigas valstybės tarnyboje asmenų patikimumą, privalo nustatyti *inter alia* su šių asmenų reputacija susijusius stojimo į valstybės tarnybą reikalavimus, be kita ko, reikalavimą nebūti teistiems už tam tikrus nusikaltimus; nustatant šį stojimo į valstybės tarnybą reikalavimą turi būti atsižvelgiama į nusikaltimų pavojingumą (2021 m. balandžio 14 d. nutarimas);

24.5. asmuo, įgyvendinęs Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą savo teisę stoti į valstybės tarnybą, privalo būti lojalus valstybei ir dirbti taip, kad jo ištikimybė valstybei ir patikimumas nekeltų jokių abejonių, kad piliečiai galėtų pagrįstai pasitikėti valstybės tarnautojais (žr., pvz., 2019 m. balandžio 18 d., 2020 m. gruodžio 11 d., 2021 m. balandžio 14 d. nutarimus); valstybės tarnautojas pagal Konstituciją turi tinkamai atlikti savo pareigas vadovaudamasis Konstitucija ir teise; jis turi laikytis Konstitucijos ir įstatymų, profesinės etikos reikalavimų, saugoti savo, kaip valstybės tarnautojo, reputaciją ir institucijos, kurioje dirba, autoritetą ir kt. (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2019 m. balandžio 18 d. nutarimus);

24.6. jei valstybės tarnautojas (pareigūnas) galbūt daro nusikalstamas ar kitas priešingas teisei veikas, *inter alia* tarnybinius nusižengimus, pagal Konstituciją, be kita ko, jos 22 straipsnį, 33 straipsnio 1 dalį, konstitucinį teisinės valstybės principą, jam gali būti taikomos valstybės prievartos priemonės, kuriomis daromas tam tikras poveikis jo elgesiui, kartu ribojamas naudojimas *inter alia* teise į privataus gyvenimo apsaugą ar teise stoti į valstybės tarnybą, siekiant

konstituciškai svarbių tikslų, tarp jų – užtikrinti valstybės tarnybos skaidrumą ir viešumą (žr., pvz., 2019 m. balandžio 18 d. nutarimą);

24.7. atsižvelgiant į valstybės funkcijų, įgyvendinamų per atitinkamas institucijas, įvairovę, valstybės tarnybos sistemos vientisumas nepaneigia galimybės tam tikrus valstybės tarnybos santykius reguliuoti diferencijuotai (žr., pvz., 1999 m. kovo 4 d., 2012 m. liepos 3 d., 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimus); diferencijuotas valstybės tarnybos santykių teisinis reguliavimas grindžiamas valstybės (savivaldybių) institucijų ir jų vykdomų funkcijų ypatumais, šių institucijų vieta visų institucijų, per kurias vykdomos valstybės funkcijos, sistemoje, joms nustatytais įgaliojimais, atitinkamiems valstybės tarnautojams būtinomis profesinėmis savybėmis, kitais svarbiais veiksniais (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. kovo 20 d. nutarimus); pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi plačią diskreciją pasirinkti ir įstatymuose įtvirtinti tam tikrą valstybės tarnybos organizavimo modelį (žr., pvz., 2004 m. gruodžio 13 d., 2012 m. liepos 3 d., 2021 m. balandžio 14 d. nutarimus).

25. Konstitucinis Teismas 2012 m. vasario 27 d. nutarime akcentavo ir tai, kad Konstitucijos 141 straipsnio sąvoka „sukarintų <...> tarnybų“ aiškintina kaip apimanti statutinės valstybės institucijas, nepriskirtinas krašto apsaugos sistemai; šios institucijos yra Konstitucijos 141 straipsnyje *expressis verbis* minima policija, vidaus tarnyba ir saugumo tarnyba (t. y. policijos, vidaus tarnybos ir saugumo tarnybos įstaigos), taip pat kitos valstybės institucijos, kurių veikla atsižvelgiant į jų paskirtį ir funkcijas turi būti organizuojama remiantis statutiniais santykiais. Konstitucijos 141 straipsnis suponuoja tai, kad statutinė valstybės tarnyba yra specifinė valstybės tarnybos rūšis, besiskirianti nuo kitokios (civilinės) valstybės tarnybos ir karo tarnybos; iš statutinės valstybės tarnybos sampratos kyla jai būdingi bruožai, be kita ko, specialus teisinis reguliavimas atitinkamos tarnybos ypatumus nustatančiais teisės aktais (statutais), specialūs reikalavimai statutinių valstybės institucijų pareigūnams (žr., pvz., susiję su jų lojalumu Lietuvos valstybei ir patikimumu), specifiniai šių pareigūnų įgaliojimai (žr., pvz., jiems nepavaldžių asmenų atžvilgiu, taip pat susiję su prievartos priemonių naudojimu); statutinė valstybės tarnyba negali būti vienoda dėl jos funkcijų įvairovės, todėl policijos, vidaus tarnybos, saugumo tarnybos ir kitų statutinių valstybės institucijų pareigūnų statusas turi būti diferencijuotas ir turėti atitinkamuose statutuose nustatytų ypatumų.

26. Akcentuotina, kad Konstitucinis Teismas 2021 m. balandžio 14 d. nutarime jau sprendė dėl panašios ginčijamajai Statuto nuostatos atitikties Konstitucijai ir pripažino, kad Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto dalis, kurioje nurodyta, jog asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas, prieštarauja Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui. Konstitucinis Teismas padarė išvadą, kad ginčijamu teisiniu reguliavimu siekiama konstituciškai pagrįsto tikslo – užtikrinti valstybės tarnyboje einančių pareigas asmenų patikimumą, pagal Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalį, 48 straipsnio 1 dalį nustatant su šių asmenų reputacija susijusį stojimo į valstybės tarnybą reikalavimą nebūti teistam už tam tikrus nusikaltimus ir pagal Konstitucijos 141 straipsnį nustatant statutinę valstybės tarnybą atliekančių pareigūnų statuso ypatumus. Kita vertus, pagal ginčijamą teisinį reguliavimą būti statutiniais valstybės tarnautojais – vidaus tarnybos sistemos pareigūnais neterminuotai draudžiama ne tik asmenims, padariusiems itin pavojingus nusikaltimus, *inter alia* Lietuvos valstybei ar valstybės tarnybai, bet ir visiems pripažintiems kaltais dėl bet kurio tyčinio nusikaltimo padarymo asmenims, neatsižvelgiant į padaryto nusikaltimo pavojingumą. Tokio teisinio reguliavimo negalima pateisinti statutinės valstybės tarnybos ypatumais, nes juo paneigiama teisės stoti į tokią valstybės tarnybą esmė. Vadinasi, ginčijamoje Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatoje įtvirtintu teisiniu reguliavimu nepaisoma iš konstitucinio proporcingumo principo, kaip vieno iš konstitucinio teisinės valstybės principo elementų, kylančio reikalavimo nenustatyti didesnių konstitucinės teisės stoti į valstybės tarnybą ribojimų, negu būtina valstybės tarnyboje einančių pareigas asmenų patikimumui užtikrinti.

Ginčui aktualus teisinis reglamentavimas Baudžiamojo kodekso nuostatų kontekste

27. Atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės atvejai išvardyti Baudžiamojo kodekso Bendrosios dalies VI skyriuje (36–40 str.), įskaitant atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės dėl nusikaltimo mažareikšmiškumo, atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai yra lengvinančių aplinkybių, bei pranešėjo atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės. Baudžiamojo kodekso 38 straipsnyje reglamentuojamas atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės, kai kaltininkas ir nukentėjęs asmuo susitaiko:

1. Asmuo, padaręs baudžiamąjį nusižengimą, neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą, gali būti teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu:

- 1) jis prisipažino padaręs nusikalstamą veiką ir
- 2) savu noru atlygino ar pašalino fiziniam ar juridiniam asmeniui padarytą žalą arba susitarė dėl šios žalos atlyginimo ar pašalinimo, ir
- 3) susitaikė su nukentėjusiu asmeniu arba juridinio asmens ar valstybės institucijos atstovu,

ir;

4) yra pagrindo manyti, kad jis nedarys naujų nusikalstamų veikų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytais pagrindais negali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pavojingas recidyvistas, taip pat asmuo, kuris anksčiau jau buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės kaip susitaikęs su nukentėjusiu asmeniu, jeigu nuo susitaikymo dienos iki naujos veikos padarymo praėjo mažiau negu ketveri metai.

3. Jeigu asmuo, atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal šio straipsnio 1 dalį, per vienerius metus padarė baudžiamąjį nusižengimą ar neatsargų nusikaltimą arba be pateisinamų priežasčių nevykdo teismo patvirtinto susitarimo dėl žalos atlyginimo sąlygų ir tvarkos, teismas gali panaikinti sprendimą dėl atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės ir spręsti dėl tokio asmens baudžiamosios atsakomybės už visas padarytas nusikalstamas veikas.

4. Jeigu asmuo, atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal šio straipsnio 1 dalį, per vienerius metus padarė naują tyčinį nusikaltimą, ankstesnis sprendimas atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės nustoja galioti ir sprendžiama dėl tokio asmens baudžiamosios atsakomybės už visas padarytas nusikalstamas veikas.

28. Pastebėtina, kad atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės reglamentuoja ir kitos Baudžiamojo kodekso normos, pavyzdžiui, 19 straipsnis, kuriame nurodyta, jog asmuo, kuris nusikalstamą veiką padarė apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, nuo baudžiamosios atsakomybės neatleidžiamas (1 d.); tačiau asmuo, kuris baudžiamąjį nusižengimą, neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą padarė būdamas prieš jo valią nugirdytas ar apsvaigintas ir dėl to ne visiškai sugebėdamas suvokti pavojingo nusikalstamos veikos pobūdžio arba valdyti savo veiksmų, atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės (2 d.). Galimybė asmenį atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) įtvirtinta ir Baudžiamojo kodekso nuostatose, apibrėžiančiose konkrečių nusikalstamų veikų sudėtį bei atsakomybę už jas, pavyzdžiui, nuo baudžiamosios atsakomybės už nusikalstamą veiką, kurią asmuo buvo priverstas tiesiogiai padaryti dėl jam padarytos veikos – išnaudojimo priverstiniam darbui ar paslaugoms (147¹ str. 3 d., 2020 m. lapkričio 5 d. įstatymo Nr. XIII-3350 redakcija).

29. Darytina išvada, kad, Baudžiamojo kodekso 38 straipsnio atveju, asmuo galėjo ir gali būti teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu yra įstatymo nustatytos sąlygos, ir tik tada, kai jis padarė baudžiamąjį nusižengimą, neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą,

t. y. nuo baudžiamosios atsakomybės galėjo ir gali būti atleistas asmuo, padaręs skirtingo pavojingumo nusikalstamas veikas. Aiškinant Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatas kartu su Baudžiamojo kodekso 38 straipsnio 1 dalies nuostatomis konstatuotina, jog pagal Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punktą asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis per

pastaruosius 3 metus dėl padaryto baudžiamojo nusižengimo, neatsargaus arba nesunkaus ar apysunkio tyčinio nusikaltimo teismo sprendimu buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės dėl to, kad susitaikė su nukentėjusiuoju (įskaitant tai, kad asmuo prisipažino padaręs nusikalstamą veiką ir savo noru atlygino ar pašalino padarytą žalą arba susitarė dėl tokios žalos atlyginimo, taip pat yra pagrindo manyti, kad jis nedarys naujų nusikalstamų veikų). Nagrinėjamos administracinės bylos kontekste tai reiškia, kad, atsiradus minėtai Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatyta sąlygai, asmuo atleidžiamas iš vidaus tarnybos.

30. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pagal Baudžiamojo kodekso 14 straipsnį asmuo pripažįstamas kaltu padaręs nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, jeigu jis šią veiką padarė tyčia ar dėl neatsargumo.

31. Baudžiamojo kodekso 15 straipsnyje įtvirtinta:

1. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra tyčinis, jeigu jis padarytas tiesiogine ar netiesiogine tyčia.

2. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas tiesiogine tyčia, jeigu:

1) jį darydamas asmuo suvokė pavojingą nusikalstamos veikos pobūdį ir norėjo taip veikti;
2) jį darydamas asmuo suvokė pavojingą nusikalstamos veikos pobūdį, numatė, kad dėl jo veikimo ar neveikimo gali atsirasti šiame kodekse numatyti padariniai, ir jų norėjo.

3. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas netiesiogine tyčia, jeigu jį darydamas asmuo suvokė pavojingą nusikalstamos veikos pobūdį, numatė, kad dėl jo veikimo ar neveikimo gali atsirasti šiame kodekse numatyti padariniai, ir nors jų nenorėjo, bet sąmoningai leido jiems atsirasti.

32. Taigi, pagal Baudžiamajame kodekse įtvirtintą teisinį reguliavimą yra dvi tyčios, kaip kaltės formos, rūšys – tiesioginė ir netiesioginė tyčia. Kaip matyti, pagal Baudžiamąjį kodeksą tiek tuo atveju, kai nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas padarytas tiesiogine tyčia, tiek tuo atveju, kai jis padarytas netiesiogine tyčia, jį padaręs asmuo ne tik suvokė pavojingą daromos nusikalstamos veikos pobūdį, bet ir, numatydamas, kad dėl daromos veikos gali atsirasti Baudžiamajame kodekse nurodyti padariniai, norėjo tokių padarinių arba, nors jų ir nenorėjo, sąmoningai leido jiems atsirasti.

33. Baudžiamojo kodekso 16 straipsnyje nustatyta:

1. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra neatsargus, jeigu jis padarytas dėl nusikalstamo pasitikėjimo arba nusikalstamo nerūpestingumo.

2. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas dėl nusikalstamo pasitikėjimo, jeigu jį padaręs asmuo numatė, kad dėl jo veikimo ar neveikimo gali atsirasti šiame kodekse numatyti padariniai, tačiau lengvabūdiškai tikėjosi jų išvengti.

3. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas dėl nusikalstamo nerūpestingumo, jeigu jį padaręs asmuo nenumatė, kad dėl jo veikimo ar neveikimo gali atsirasti šiame kodekse numatyti padariniai, nors pagal veikos aplinkybes ir savo asmenines savybes galėjo ir turėjo tai numatyti.

4. Asmuo baudžiamas už nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo padarymą dėl neatsargumo tik šio kodekso specialiojoje dalyje atskirai numatytais atvejais.

34. Vadinasi, pagal Baudžiamajame kodekse įtvirtintą teisinį reguliavimą yra dvi neatsargumo, kaip kaltės formos, rūšys – nusikalstamas pasitikėjimas ir nusikalstamas nerūpestingumas. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas dėl neatsargumo tik tais atvejais, kai jį padaręs asmuo arba numatė, kad dėl daromos veikos gali atsirasti Baudžiamajame kodekse nurodyti padariniai, tačiau lengvabūdiškai tikėjosi jų išvengti (nusikalstamas pasitikėjimas), arba tokių savo veikos padarinių nenumatė, nors pagal veikos aplinkybes ir savo asmenines savybes galėjo ir turėjo tai numatyti (nusikalstamas nerūpestingumas). Pažymėtina, kad už nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo padarymą dėl neatsargumo asmuo baudžiamas tik Baudžiamojo kodekso specialiojoje dalyje atskirai numatytais atvejais.

35. Nagrinėjamos administracinės bylos kontekste tai reiškia, kad, atsiradus minėtai Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatyta sąlygai, t. y. asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu todėl, kad per pastaruosius 3 metus teismo sprendimu buvo atleistas nuo baudžiamosios

atsakomybės *inter alia* dėl to, kad susitaikė su nukentėjusiuoju, asmuo atleidžiamas iš vidaus tarnybos tiek tais atvejais, kai jis suvokė pavojingą daromos nusikalstamos veikos pobūdį ir numatė, kad dėl daromos veikos gali atsirasti Baudžiamajame kodekse nurodyti padariniai, norėjo tokių padarinių arba, nors jų ir nenorėjo, sąmoningai leido jiems atsirasti, tiek tais atvejais, kai jis arba numatė, kad dėl daromos veikos gali atsirasti Baudžiamajame kodekse nurodyti padariniai, tačiau lengvabūdiškai tikėjosi jų išvengti, arba tokių savo veikos padarinių nenumatė, nors pagal veikos aplinkybes ir savo asmenines savybes galėjo ir turėjo tai numatyti.

36. Primintina, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjas buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už nusikalstamą veiką, numatytą Baudžiamojo kodekso 281 straipsnyje „Kelių transporto eismo saugumo ar transporto priemonių eksploatavimo taisyklių pažeidimas“ (2019 m. sausio 11 d. įstatymo Nr. XIII-1929 redakcija):

1. Tas, kas vairuodamas kelių transporto priemonę pažeidė kelių eismo saugumo ar transporto priemonės eksploatavimo taisykles, jeigu dėl to įvyko eismo įvykis, dėl kurio buvo nesunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas vairavo kelių transporto priemonę būdamas neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų ir pažeidė kelių eismo saugumo ar transporto priemonės eksploatavimo taisykles, jeigu dėl to įvyko eismo įvykis, dėl kurio buvo nesunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata arba nukentėjusiam asmeniui padaryta didelės turtinės žalos, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Tas, kas vairuodamas kelių transporto priemonę pažeidė kelių eismo saugumo ar transporto priemonės eksploatavimo taisykles, jeigu dėl to įvyko eismo įvykis, dėl kurio buvo sunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

4. Tas, kas padarė šio straipsnio 3 dalyje numatytą veiką būdamas neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

5. Tas, kas vairuodamas kelių transporto priemonę pažeidė kelių eismo saugumo ar transporto priemonės eksploatavimo taisykles, jeigu dėl to įvyko eismo įvykis, dėl kurio žuvo žmogus, baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

6. Tas, kas padarė šio straipsnio 5 dalyje numatytą veiką būdamas neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

7. Asmuo atsako pagal šį straipsnį tik tais atvejais, kai šiame straipsnyje numatytos veikos yra padarytos dėl neatsargumo. <...>

37. Pabrėžtina, kad asmuo atsako pagal Baudžiamojo kodekso 281 straipsnį tik tais atvejais, kai jame numatytos veikos yra padarytos dėl neatsargumo, už jas numatyta *inter alia* laisvės atėmimo bausmė nuo 2 iki 10 metų, t. y. už šias veikas numatytos terminuoto laisvės atėmimo bausmės ribos skiriasi. Pagal Baudžiamojo kodekso 11 straipsnio 1 dalį nusikaltimas yra pavojinga ir šiame kodekse uždrausta veika (veikimas ar neveikimas), už kurią numatyta laisvės atėmimo bausmė. Taigi Baudžiamojo kodekso 281 straipsnio 1–6 dalyse numatyta baudžiamoji atsakomybė už neatsargius nusikaltimus. Už Baudžiamojo kodekso 281 straipsnio 1–6 dalyse nurodytų veikų padarymą numačius, be kita ko, skirtingas terminuoto laisvės atėmimo bausmės ribas, šie neatsargūs nusikaltimai diferencijuoti atsižvelgiant į jų pavojingumą. Be to, minėti neatsargūs nusikaltimai gali skirtis *inter alia* juos kvalifikuojančiais požymiais, kaip antai jie gali būti padaromi apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų. Pastaruoju atveju galimybė asmeniui būti atleistam nuo baudžiamosios atsakomybės yra ribota (Baudžiamojo kodekso 19 str.).

38. Teisėjų kolegija prieina prie išvados, kad pagal įstatymų leidėjo Baudžiamajame kodekse įtvirtintą teisinį reguliavimą neatsargūs nusikaltimai skiriasi pavojingumu, *inter alia* juos kvalifikuojančiais požymiais, už juos gali būti numatyta *inter alia* diferencijuota terminuoto laisvės atėmimo bausmė. Nepaisant to, Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta sąlyga, kuriai

atsiradus asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu, susieta su atleidimu nuo baudžiamosios atsakomybės dėl bet kokio neatsargaus nusikaltimo padarymo (išskyrus atvejus, kai atleidžiama nuo baudžiamosios atsakomybės, nes nusikalstama veika prarado pavojingumą).

Dėl suderinamumo su proporcingumo, teisingumo, lygiateisiškumo principais

39. Teisėjų kolegijos vidiniu įsitikinimu, ginčui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtinantis, kad asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis įstatymų nustatyta tvarka buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama veika prarado pavojingumą) ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraėjo 3 metai (Vidaus tarnybos statuto 9 str. 2 d. 2 p.), galbūt nesuderinamas su iš konstitucinių proporcingumo, teisingumo, lygiateisiškumo principų kylančiais reikalavimais.

40. Kaip matyti iš anksčiau aptarto teisinio reglamentavimo (Baudžiamojo kodekso nuostatų), atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės gali būti skirtas įvairiais teisiniais pagrindais ir yra susijęs su individualių aplinkybių vertinimu. Pagal įstatymų leidėjo Baudžiamajame kodekse įtvirtintą teisinį reguliavimą nusikalstamos veikos skiriasi savo pobūdžiu (vertybėmis, į kurias kėsinamasi), pavojingumu, *inter alia* juos kvalifikuojančiais požymiais, taip pat kaltės forma, už juos gali būti numatytos skirtingų rūšių (42 str.), dydžio baudsmės. Nepaisant to, sprendimą dėl valstybės tarnautojo atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams priimančiam asmeniui nesudaryta jokių galimybių, atsižvelgiant į įvairias svarbias aplinkybes, be kita ko, į vidaus tarnybos sistemos pareigūno, atleisto nuo baudžiamosios atsakomybės (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama veika prarado pavojingumą), einamų pareigų valstybės tarnyboje svarbą, jo vykdomų funkcijų ypatumus, jam tenkančią atsakomybę, padarytos nusikalstamos veikos pobūdį, pavojingumą ir pan., spręsti, ar pareigūnas atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, ir, atitinkamai, ar pareigūno atleidimas iš vidaus tarnybos konkrečiu atveju yra būtinas siekiamam tikslui – užtikrinti einančių pareigas valstybės tarnyboje asmenų patikimumą, institucijų, kuriose jie dirba, ir visos valstybės tarnybos autoritetą, visuomenės, piliečių pasitikėjimą valstybės tarnybos sistema, t. y. užtikrinti, kad pareigų valstybės tarnyboje neitų asmenys, kurie padarė tam tikras nusikalstamas veikas, nes dėl jų patikimumo, *inter alia* dėl to, ar jie savo pareigas vykdo laikydamiesi Konstitucijos ir įstatymų, vidaus tarnybos sistemos pareigūnų veiklos ir tarnybinės etikos principų – atsakomybės, lojalumo valstybei, nesavanaudiškumo, sąžiningumo ir nešališkumo, padorumo, pagarbos žmogui ir valstybei, teisingumo, viešumo ir skaidrumo ir kt., iškilę pagrįstų abejonių. Taigi įstatymų leidėjas, Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtindamas sąlygą dėl asmens pripažinimo nepriekaištingos reputacijos asmeniu, nesudarė prielaidų įvertinti individualią kiekvieno pareigūno, apie kurį gauta informacijos, kad jis atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama veika prarado pavojingumą), situaciją atsižvelgiant į visas svarbias aplinkybes, kurios sudarytų sąlygas atitinkamai individualizuoti konkrečią situaciją ir nustatyti minėtam asmeniui konkrečiu atveju taikytinas (būtinas) jo teises ribojančias priemones.

41. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegijai kyla pagrįstomis laikytinų abejonių, ar aptartas teisinis reglamentavimas atitinka iš konstitucinio proporcingumo principo kylantį reikalavimą asmens

(t. y. asmens, pretenduojančio į vidaus tarnybą arba, kaip nagrinėjamu atveju, jau esančio vidaus tarnybos sistemos pareigūnu) teisių ir laisvių įstatymu neriboti labiau, negu reikia teisėtiems ir visuomenei svarbiems tikslams pasiekti. Šiuo atveju taip pat kyla klausimas dėl tokio teisinio reguliavimo atitikties iš konstitucinio teisingumo principo kylančiam reikalavimui įstatymų leidėjui, reguliuojant atleidimo iš vidaus tarnybos teisinius santykius, užtikrinti tam tikrą interesų, t. y. intereso apsaugoti pareigūno teises ir laisves bei viešojo intereso užtikrinti pareigūnų patikimumą, apsaugoti institucijų, kuriose jie dirba, ir visos valstybės tarnybos autoritetą, visuomenės, piliečių pasitikėjimą valstybės tarnybos sistema, pusiausvyrą.

42. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad pagal Statuto 9 straipsnio 2 dalį asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas, arba pripažintas kaltu dėl kitos nusikalstamos veikos padarymo ir nuo teismo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 5 metai, arba turi teistumą dėl padaryto nusikaltimo;

2) įstatymų nustatyta tvarka buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama veika prarado pavojingumą) ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraėjo 3 metai; <..>.

43. Kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose skirtingų sričių valstybės tarnautojų veiklą, taip pat įtvirtintos sąlygos, kai asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, pavyzdžiui:

43.1. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (2018 m. birželio 29 d. įstatymo Nr. XIII-1370 redakcija) 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybės tarnautojas arba asmuo, pretenduojantis tapti valstybės tarnautoju, nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

2) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar dėl korupcinio pobūdžio nusikaltimo, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

3) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kuriuo padaryta turtinė žala valstybei, ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

4) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar korupcinio pobūdžio baudžiamojo nusižengimo, kaip jis apibrėžtas Korupcijos prevencijos įstatyme, padarymo ir nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 3 metai arba yra nepasibaigęs laidavimo terminas; <...>

43.2. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo (2017 m. gruodžio 19 d. įstatymo Nr. XIII-938 redakcija) 18 straipsnio 1 straipsnyje nurodyta, kad asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos ir negali būti skiriamas į tarnybą Specialiųjų tyrimų tarnyboje, jeigu:

1) jis įstatymų nustatyta tvarka buvo pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo arba tyčinės nusikalstamos veikos valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams padarymo, neatsižvelgiant į tai, kad teistumas išnyko ar buvo panaikintas arba teistumas nekyla;

2) jis įstatymų nustatyta tvarka buvo pripažintas kaltu dėl apysunkio nusikaltimo (išskyrus šios dalies 1 punkte nurodytas nusikalstamas veikas) padarymo ir nuo teismo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 9 metai;

3) jis įstatymų nustatyta tvarka buvo pripažintas kaltu dėl neatsargaus nusikaltimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams padarymo ir nuo teismo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 7 metai;

4) jis įstatymų nustatyta tvarka buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo padarymo (išskyrus šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytus nusikaltimus) ir nuo teismo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 5 metai arba jeigu jis turi teistumą dėl padaryto kito nusikaltimo;

5) jis įstatymų nustatyta tvarka buvo pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo (išskyrus šios dalies 1 punkte nurodytas nusikalstamas veikas) padarymo arba atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už baudžiamąjį nusižengimą arba kitas šios dalies 1–4 punktuose numatytas nusikalstamas veikas ir nėra įvykdyta asmeniui paskirta baudžiamojo poveikio priemonė arba nėra suėjęs baudžiamojo poveikio priemonės paskyrimo terminas; <...>

43.3. Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo (2020 m. gegužės 7 d. įstatymo Nr. XIII-2901 redakcija) 19 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog pretendentas į pareigūno pareigas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu:

1) buvo pripažintas kaltu dėl labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo arba tyčinio nusikaltimo valstybės tarnybai ar viešiesiems interesams padarymo, nepaisant to, ar teistumas išnyko ar yra panaikintas;

2) buvo pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo (išskyrus šios dalies 1 punkte nurodytas veikas), nepaisant to, ar teistumas išnyko ar yra panaikintas, arba pripažintas kaltu dėl

kitos nusikalstamos veikos padarymo ir nuo teismo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 5 metai, arba turi teistumą dėl padaryto nusikaltimo; <...>.

44. Palyginus pacituotas teisės normas matyti, kad kvestionuojamoje Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatoje įtvirtinta griežtesnė sąlyga nei kituose teisės aktuose, t. y. asmuo (1) atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės dėl bet kurios nusikalstamos veikos padarymo (neatsižvelgiant į jos pobūdį, pavojingumą, kaltės formą ar pan.) ir (2) iš esmės bet kuriuo pagrindu (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama veika prarado pavojingumą), bei (3) nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraėjo 3 metai (neatsižvelgiant į tai, ar buvo įvykdytos atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės sąlygos (jei tokių buvo), ar buvo paskirtos baudžiamojo poveikio priemonės ir, jei taip, ar jos buvo įvykdytos, ir kt.). Primintina, kad pačiame ginčui aktualiaame Baudžiamojo kodekso 38 straipsnyje, reglamentuojančiame atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai kaltininkas ir nukentėjęs asmuo susitaiko, yra nurodyta tokio atleidimo sąlyga – yra pagrindas manyti, kad asmuo nedarys naujų nusikalstamų veikų (1 str. 4 p.), taip pat mechanizmas, kuriuo siekiama papildomai atgrasyti asmenį nuo tolesnio nusikalstamų veikų darymo, kuris taikomas 1 metų laikotarpiui (3 ir 4 d.). Esant aptartoms aplinkybėms ir atsižvelgiant į tai, jog, kaip minėta, asmens (t. y. asmens, pretenduojančio į vidaus tarnybą arba, kaip nagrinėjamu atveju, jau esančio vidaus tarnybos sistemos pareigūnu) teisių ribojimas, nustatant reikalavimus jo reputacijai, pirmiausiai skirtas užtikrinti einančių pareigas valstybės tarnyboje asmenų patikimumą (be kita ko, kad jis atliks savo pareigas vadovaudamasis Konstitucija ir teise), teisėjų kolegijai kyla abejonių, kurios vertintinos kaip pagrįstos, dėl Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatų suderinamumo su konstituciniais lygiateisiškumo, proporcingumo ir teisingumo principais, teisės sistemos nuoseklumo ir vidinės darnos reikalavimais, kylančiais iš konstitucinio teisinės valstybės principo.

45. Apibendrinama išdėstytas aplinkybes, teisėjų kolegija sprendžia, kad šiuo atveju kyla pagrįstų abejonių dėl nagrinėjamoje administracinėje byloje taikytinos teisės normos – Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto (nediferencijuojant nusikalstamų veikų, už kurių padarymą asmuo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, pagal pobūdį, pavojingumą ar pan.) – atitikties Konstitucijai, t. y. konstituciniam lygiateisiškumo principui, proporcingumo ir teisingumo principams (iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylantiems imperatyvams). Manytina, kad aptarta teisės norma galbūt neproporcingai apribojo piliečio konstitucinę teisę lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą, įtvirtintą Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalyje, taigi ir Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą žmogaus teisę laisvai pasirinkti darbą.

46. Rengiant teismo procesinį sprendimą, teisėjų kolegijai kilo neaiškumų dėl šioje byloje taikytino teisinio reguliavimo. Siekiant pašalinti kilusias abejones, yra tikslinga atnaujinti bylos nagrinėjimą ir jį atidėti. Atitinkamai, yra pagrindas sustabdyti bylos nagrinėjimą ir kreiptis į Konstitucinį Teismą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 81 straipsnio 9 dalimi, 100 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 101 straipsnio 3 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a :

Atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės.

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu spręsti, ar Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (2018 m. birželio 29 d. įstatymo Nr. XIII-1381 redakcija) 9 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtintas teisinis reguliavimas atitinka Lietuvos Respublikos Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalį ir 48 straipsnio 1 dalį, konstitucinį teisinės valstybės (iš jo kylančius proporcingumo, teisingumo ir lygiateisiškumo) principą.

Bylos nagrinėjimą sustabdyti iki Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas išnagrinės pateiktą prašymą.

Nutartis neskundžiama.

Teisējai

Arūnas Dirvonas

Veslava Ruskan

Milda Vainienē